

Ivan Bergida

(*1943)

Faktografické úlohy:

1. **Možnosť zachrániť sa pred deportovaním mali židovskí občania prostredníctvom tzv. výnimiek.**
 - 1) Kto a na základe akých kritérií udeľoval výnimky pred arizáciou a deportáciami?
 - 2) Aké udalosti tomu predchádzali?
 - 3) Pokús sa z overených zdrojov zistiť, koľko ľudí dostalo a koľko ľudí nedostalo výnimku ani po opakovaných žiadostiach.

2. Pokús sa vysvetliť nasledujúce pojmy, prípadne ich vyhľadaj v príbehu pamätníka:

kóšer _____
gabaj _____
tóra _____
synagóga _____
rabín _____
jidiš _____
antisemitizmus _____
cheder _____

Zdroj: www.google.temata.rozhlas.cz

Zdroj: www.sk.wikipedia.org

3. K uvedeným výrokom a udalostiam označ, či sú pravdivé alebo nie (P – pravda, N – nepravda), zdôvodni svoju odpoveď a pri nepravdivých doplň správnu odpoveď:

a) Slovenský štát bol totalitným štátom. **P / N**

zdôvodnenie: _____

b) 1. transport slovenských Židov bol vypravený 25. 3. 1941 zo Žiliny. **P / N**

zdôvodnenie: _____

c) V roku 1948 sa v Československu odohral komunistický prevrat. **P / N**

zdôvodnenie: _____

d) SNP nebolo potlačené nemeckými okupačnými vojskami **P / N**

a nemalo pre našu krajinu politický význam. **P / N**

zdôvodnenie: _____

Úlohy vzťahujúce sa k príbehu:

- 1. Začiatok života pamätníka Ivana Bergidu sa spája s východným Slovenskom. V príbehu vyhľadaj odpovede na otázky:**

- 1) Z akého dôvodu mala rodina pána Bergidu výnimku pred arizáciou a deportáciami? Čo to pre nich znamenalo?
- 2) Prečo sa rodina musela vysťahovať z Humenného?
- 3) Ako by sa podľa teba vyvíjal život rodiny bez udelenia výnimky?

Traja bratia pred krajčístvom pred vojnou,
Zdroj: www.pametnaroda.cz

Prvá Ivanova fotografia z roku 1943.
Zdroj: www.pametnaroda.cz

2. Rodina Ivana Bergidu žila podľa slov pamätníka *poriadnym životom židovskej rodiny*. Z príbehu zisti, čo to znamenalo. (pomôcka: sviatky, jazyk, vzdelávanie atď.)

3. Ivan Bergida spomína, že s antisemitizmom sa stretával ako dieťa, ale aj ako dospelý. Práve tento jav bol dôvodom, prečo sa ani po takom dlhom čase od emigrácie na Slovensku necítil dobre.

Po prečítaní príbehu www.pametnaroda.cz/sk/bergida-ivan-20210216-0 si vypočuj aj krátku nahrávku: www.pametnaroda.cz/sk/bergida-ivan-1943 a vypracuj nasledujúce úlohy:

- 1) Vysvetli pojem antisemitizmus.
- 2) S akými prejavmi antisemitizmu sa Ivan stretol v detstve?
- 3) V dospelosti sa s antisemitizmom stretol tiež. V akej súvislosti a aká bola jeho reakcia?

Ivan so sesternicou, ktorá neprežila, r. 1943.
Zdroj: www.pametnaroda.cz

Rodina Bergida v Snine, cca r. 1918 (otec David stojí prvý sprava). Zdroj: www.pametnaroda.cz

Projektové úlohy:

1. **Ako dieťa pán Ivan zažil, čo je to antisemitizmus. Niektoré deti len opakovali to, čo počuli doma. Často si vypočul: „Ty sa s nami nehráš, lebo si Žid.“**

Tvoja úloha:

- 1) Zamysli sa a skús si predstaviť, ako sa pri týchto vetách cítil pán Ivan, keď bol dieťa.
- 2) Stávajú sa podľa teba podobné situácie medzi deťmi aj dnes? Ak áno, čo môže byť príčinou, že sa napr. nechcú s niekým hrať, rozprávať atď.?
- 3) Zažil si podobnú situáciu? Ak áno, ako si reagoval? Týkala sa teba alebo niekoho iného?
- 4) Ako by si reagoval, keby si bol svedkom podobného správania? Vieš, kde hľadať prípadnú pomoc, ak zažiješ posmievanie, vyhrážanie alebo šikanovanie?
- 5) Porozprávajte sa o tom v škole, ale aj doma s rodičmi.

IPčko.sk

Linka
detskej
istoty

2. **Predstav si situáciu, v ktorej sa ocitol pán Bergida, keď sa po okupácii v roku 1968 rozhodli s manželkou okamžite odísť z Československa a emigrovať do Nemecka. Mnohí ľudia, ktorým sa to tiež podarilo, tušili, že opúšťajú svoju vlasť navždy.**

Tvoja úloha:

- 1) Napíš list na rozlúčku, ktorý by si napísal niekomu, kto je pre Teba dôležitý a s kým by si sa nestihol alebo nemohol rozlúčiť (môže to byť niekto z rodiny, kamaráti, susedia a pod.), ak by si musel opustiť svoj domov.
- 2) Zamysli sa nad tým, čo by si si určite zbalil so sebou.
- 3) Ak by si musel opustiť svoj domov, akú spomienku naň by si si chcel uchovať? Môžeš ju aj nakresliť a porozprávať sa o tom so spolužiakmi, rodičmi.

3. **O prežitých hrôzach sa doma, v rodine pamätníka, nerozprávalo a s deťmi už vôbec nie. „Keby som bol vedel, že to jedného dňa bude pre mňa dôležité, bol by som sa pýtal. Ale to vtedy nebolo,“ dodáva pán Ivan.**

Tvoja úloha:

- 1) Nájdi si čas a porozprávaj sa so starými rodičmi, staršími príbuznými alebo rodičmi o ich živote.
- 2) Zaznamenaj si významné momenty z ich života a spoj ich so súvisiacimi historickými udalosťami.
- 3) Pomôže ti webová stránka, kde sa naučíš, ako zaznamenať príbehy: puzzlepamatinaroda.sk/ziak-zs/
- 4) Zakresli spomienky do pojmovej mapy, prípadne časovej priamky alebo spracuj ich príbeh písomne.
- 5) Prezentuj ich v škole pred spolužiakmi.